

Tác giả cho biết tên thật là Ly Ngô, cô học sinh trẻ ở trường Nữ Trung-học BTX, Đalat, qua Mỹ theo diện HO đã được 17 năm. Hiện là dân thành phố Long Beach, California.

Sáng nay trời vào thu gió hơi lạnh lắm, tôi còn luống bị ông cụ mình trong chăn ấm chợt nghe tiếng gõ cửa phòng ngủ, giật mình thức giấc khi nhìn thấy ngoài kia nắng ngả ban mai đang chiếu vào khung cửa sổ, chiếc đồng hồ trên bàn phòng chỉ 7 giờ sáng. Đã được giờ đi học. Con gái chày được bên tôi lay nháy và gọi tôi:

- Mẹ ơi dậy đi học kẻo trễ.

Tôi vội vội thu dọn đồ đạc xuống ly cà phê cho tinh táo, trang điểm sơ sài, khoác vội chiếc áo ấm, và quần jeans, chày thật nhanh ra góc đồng hồ gặp kíp đón xe bus tới trường.

Tôi nhớ mãi trong ký ức, lúc còn bé dưới ngày đầu tiên Ba dắt tôi đến lớp học vẽ lòng. Buổi sáng sớm thành phố Đalat được bao phủ trong lớp sương mù dày đặc, con bé run rẩy trong tay ba lòng dấy lo sợ cho buổi đầu truông, hình ảnh y khó phai mờ trong tôi.

Đầu y cũng vào Thu, nắng thì tiệt lắm vô cùng, tôi được khoác trên người chiếc áo len mỏng, và quần khắn quàng quanh cổ, co ro ngồi lên cái xe đạp cũ kỹ cách cửa ba tôi. Ông gò lưng đạp lên con dốc cao, có làn hơi ấm tỏa ra như người ta đang như khói thu. Thật là trời cho ba.

Đi tôi có những buổi ngày gian nan và nhieu nuối tiếc, tôi nhớ những con ốc biếc sống xô dấy cụn trôi, cũng có lúc vui dịp không còn tìm thấy chày nào là bầy bầy.

Rồi được ngày miền Nam rơi vào tay Cộng Sản, chày tôi vào trại tù bị bắt sáu năm dài, mất mình nuôi sống dấy các con, và còn phải lo thăm nuôi chày. Tôi được dắt ba dắt con thật đi buốc vào trường học. Đêm đêm chong đèn dầu để kèm cho chúng học mà nghe lòng buồn đến nỗi ruối, không có anh kíp nh gánh vác dùm cho tôi những lúc khó khăn.

Ngày bu c chân qua M , v n li ng sinh ng c a tôi thì ch ng th m vào đầu, hai th ngo i ng Pháp, Anh pha tr n c a tôi th t là tai h i, h c ti ng này r i i nh m l n ti ng kia. Cu i cùng tôi nói ch ng ai hi u. Mang trong lòng hoài bão đ c c p sách đ n l p h c, nh ng vì không có đ đi u ki n nên đành x p l i. Nh nh ng ngày m i qua đây chân t chân ráo, v ch ng tôi b n r n làm ăn ki m s ng, c g ng giúp đ và khuy n-kích các con h c hành, ti n thân, và h i nh p v i xã-hội bên này. Tôi quan ni m đ đầu thì ng i ta cũng c n có m nh b ng, nên khuyên các con ph i g ng h c hành.

Sau nh ng năm làm vi c x ng i, gi đây cái (job) c a tôi là n i tr . Các con tôi đã l p gia đình nên cũng r nh r i, ch m t vi c là lo c m n c cho ch ng con, và săn sóc nhà c a.

B ng m t hôm trong b a c m t i m y đ a con bàn lu n v i tôi:

-M , nhà cũng bu n chán, thôi m đ n tru ng h c thêm Anh văn cho vui.

Tôi m , vi n đ lý l đ ng i nhà cho nó yên thân. Nào là m s đ n tru ng college h c thua kém lũ tr nó cu i chê, r i bà ra "M l n tu i không c n ph i h c thêm sinh-ngữ đầu các con a." B n tr th y m bàn ra thì xúm nhau bàn vô, khuy n khích m đi h c.

Nhi u đêm tôi n m suy nghĩ mãi "Có nên đi h c không nh ?" Thôi thì c quy t đ nh đ n tr ng đi, h c thêm cũng r t là b ich.

Không th nào quên đ c hình nh n-t ng đ th ng c a ngày đ u tiên b ng c p sách đi h c. Con gái đ n m đ n tr ng Long Beach City College sau khi chu n b cho tôi c p v , bút m c, tôi nh đ a con nít m i b t đ u đ n l p, ánh m t thì s s t nhìn đâu cũng th y xa la. Ngôi tr ng College r ng mênh mông v i nhi u phòng h c trông th t choáng ng p. Không khéo tôi s ch ng tìm ra đ c c l p h c c a mình. Sau khi thi l y cái test đ x p l p, k t q a tôi đ c nh n vào ng i cái l p ESL v lòng, lý do tôi đã tr h t ch nghĩa cho các giáo s Anh-văn đ quê nhà. Tôi t an-i: "Không sao, ch ng có gì ph i lo l ng c tôi s c g ng"

Mùa đ u tiên tôi l y 6 units. L p tôi h c là do thầy giáo ng i M ph -trách.

Bt đ u gi h c tôi b ông kêu lên bng h i tên h , r i ch t-v n "Do you have a routing card?" Tôi ng n ngu i ra, chng bi t ông thầy đang nói gi? Và v i tr l i " No, I don't". C l p phía d i ng i nhìn tôi c i khúc khích. Thì ra là cái th màu vàng ghi tên vào l p mà tôi ch hi u. Th t là x u h . R i đ n câu h i k t i p: What is your job? Toi p úng m i, r i lúng túng tr l i: "My job is wife house". Th là thêm m t tr n cu i c a h c trò trong cái ngày khai gi ng c a tôi.

Dù sao, tôi nh t đ nh s c học. V nhà, sau gi c m n c xong xuôi công vi c tôi vào phòng ng i vào bàn h c bài, làm homework, cái gì th c m c tôi h i các con. Tôi là h c sinh g ng m u, tôi luôn luôn đ n đúng gi , bài làm đ y đ , nh ng bài làm th y phát ra tôi đ u đ c đ m cao. Tu n sau các b n h c b t đ u đ n làm quen, nhìn tôi c i thân thi n. Trong l p tôi có 4 ng i Vi t-Nam nên học cũng th y có nhi u ni m vui. Gi break time ngh 20 phút chúng tôi hay d o quanh sân tr ng k chuy n cho nhau nghe, nhìn nh ng hàng ph ng tím n c góc tr ng th t là th m ng. Tôi nh đ n nh ng mùa ngh hè hàng năm khi còn ã quê nhà đ c v Nha-Trang rong ch i v i b n bè, tôi thích ng m nh ng hàng ph ng vĩ n r c đ trên càc n o đ ng ven bãi bi n, ôi nó đ p làm sao, Đalat có trăm hoa khoe s c, nh ng hoa ph ng thì không, th t là ti c quá.

M t mùa h c trôi đi quá nhanh. Cu i mùa, tôi hí h ng c m t gi y đ c chuy n l p v nhà khoe v i chng con cái thành tích đ m nào cũng khá. Vào mùa Spring, tôi l y 9 units, l p m i tôi h c có Roberto ng i c nh, nó hay vào tr nên đ ngh v i tôi cho nó copy bài v , vì nó b n đi làm ca đêm nên không có gi đ làm homework. Th y tôi bng lòng giúp, nó m ng và luôn mi ng "Thank you".

Roberto r t có chí. M t hôm vào l Giang-Sinh tôi đang tung tăng d o v i các con trong Lakewood Mall, th y nó đang c m-c i lau sàn g ch và đ n đ p bàn gh , nó không có ng n ng i t i c i đ n chào h i v n v i m con tôi.

Có đôi khi đ n tr ng s m tôi lang thang d i sân tr ng, th h n v quê cũ. Nh làm sao nh ng gi tan h c ngh ch ng m v i lũ b n vui reo trong t i ng c i đùa ngâ th , nhìn nh ng tà áo dài tung tăng bay l l n trong gió, ôi sao đ p quá.

Có hôm ng i trong l p h c, nhìn ra ngoài khung c a s qua hàng thông xanh t i mát, tôi nh nhi u v cu c đ i áo tr ng h c trò. Nh t là nh ng ngày d i mái tr ng Trung-H c. Nh la nh ng bu i tan h c, cùng m y nh b n r nhau đ n nhà ông Cai-tr ng ki m cái gì đ lót b ng

rái sau đó cháy ra sau đái cáu, vái vàng cát tím vát áo dài, xán quán lên cao, vát cáp vá trên bác cá, mám xuáng há hái hoa súng táng cô giáo háng đán N.L đá tháng cáa mình, có ngá đầu bá lún sáng háng chân nên máy đáa cùng tá nháo xuáng há, áo quán át sáng bám đáy sáng, đành cháy đán nhà cô đá cáu cáú. Thá là phái xin cô giáo nghá hác láp buái chiáu. Cô la ráy không cho bán máng đán há đá hái hoa bát bám.

Qua hai mùa tôi đã hoàn tát láp ESL, ngày cô giáo phát cho cái certificate thát là máng vui, tôi cái tái đáng cháp hình bên cô giáo và mát đám bán bè.

Trong láp, toán cáa tôi có anh Báng là ngái lán tuái nhát, anh rát hián tá, tát báng. Đáng ngái tháp nhá nháng nhanh nhán, mái tóc anh lám tám đám sáng. Có hôm giá nghá hác, anh ra ngái cánh tôi nái ghá đá trong sân tráng, và bái ngái ká cho tôi nghe vá hoàn cánh gia đánh anh:

- "Mùa học tái tôi sá láy ít láp, đá đi kiám viác làm partime, và đáa đón cháu bé Vi, vì vá tôi bán đi làm xa".

Anh ká cho nghe vá cuác đái anh rát đái tháng tâm, ngày anh bác chân ra khái trái tù, mang trong lòng nháng hy vọng đác sáng xum háp bên vái mình thì náng đã thay lòng đái đá, bá anh theo ngái cán bá Pháng.

- Cô biát không tôi đái khá lê lát trên váa hè Saigon kiám sáng qua ngày, cuái cùng tôi may mán gáp đác ngái đàn bà bán thuác tây đá ý tháng và giúp đá tôi trong cán khán khá. Sau này chúng tôi láy nhau, và làm giáy tá háp thác hóa đáa náng qua Má.

Anh qua đây chân át chân ráo cháng biát làm gì đá kiám sáng, đán háng may xin cát chá, ái đá, bá bao, làm phá chá. Nghá gì anh cũng làm nháng chuyên môn thì không đác nhá mái nguái, vì tuái đã ngoài sáu mái. Anh tâm sá tiáp:

- Tôi phái cá gáng hác thêm ít tiáng Anh. Ngày á bên nhà tôi đi đáy toán, còn sinh-ngá, tôi quá tá cho nên mái lán tôi nói tiáng Anh con bé Vi nó tháng chá: " Bá ái, bá đác tiáng Anh gì mà con cháng hiáu". Cháng hán tôi đác chá "how" mà nghe cái accent là "house". Rái chá "much"

nghe là must. Tôi phải nghe nó để ý lời cho tôi già rồi cũng được, nhưng cái tôi mình nó cũng không sợ cả đâu.

Trong lớp Pronunciation, (lớp phát âm) 01 unit của tôi là để, nhưng có người đâu rồi là khó. Ông thầy Mike vào lớp gọi lên được, đưa nào cũng quên rồi, múa miệng bắt mắt, nhưng âm thanh, ch, sh, cũng như mỗi lần, nhưng cuối mùa may sao cũng lấy được đi học C. Trong các môn học, tôi rất thích môn writing, lớp 54 cô giáo Potter còn được thân và rất dễ dàng. Một hôm cô gọi lên bắt được cho cả lớp nghe bài viết của tôi, vì tôi được đi học cao, đó là bài của tôi: "A HAPPY DAY"

The day I received my papers to leave Viet-Nam and come to the United-States was very important. In 1991 my family left Communism, while we found the new life and freedom in the United State. I was a sweet dream. Then I cried because I so happy...

Tôi đã viết dài hơn một trang giấy trong buổi tối cuối trung-thứ của mình.

Thậm chí trốn truồng đã được một năm, tôi cũng học được theo kịp mọi em khác, nhưng không sao theo kịp. Các cháu thật nhanh hơn thông minh, học đâu như vậy, còn mình học được lớp 56 và lớp Reading 65 thì đã đuối rồi.

Mùa Fall tôi lấy thêm lớp typing và computer. Hôm bắt đầu vào phòng học, nhìn nhưng dàn máy Computer làm tôi thấy choáng ngợp, nhưng học-viên người khác cũng thông thạo lạnh tay. Cô-giáo gọi tôi ngồi vào bàn đánh máy thật là hơi khó và hơi run tay nên gõ như gà mổ, một nhìn xuống keyboard đánh tiếng chữ. Cô bảo: "Phải tập cho đúng phương pháp, tiếng ngón đặt đúng một chữ theo sách, một chữ nhìn trên màn monitor thôi". Hỡi ôi! Sao mà khó quá. Sau hai tuần học thật, anh Bên bắt đầu. Tôi ngồi tập thành thạo một mình trên máy, có lúc muốn bỏ học luôn, vậy mà cũng cố gắng được cuối mùa.

Chuyến về quê để bé học trò qua Mỹ đến trường ghi tên, ngày đầu nghe tiếng tiếng-lặng-xã, tôi đi truồng một buổi nên học được giúp đỡ cho mọi cháu. Trong đó có gia đình của bé Hân rất là khó khăn đang ở nhà chung với ông Bác, khi sang đây bắt đầu bắt đầu đi học rồi, con bé lên trường lúc nào cũng buồn thiu, thật thân khóc mãi. Thấy cùng cảnh ngộ gia đình tôi lúc qua, tôi cũng an ủi bé Hân. Tôi tìm đến nhà bé Hân, mang nhưng quyển sách học cũ và viết để mà chúng tôi chia dùng được, gọi là chút tấm lòng ..

Mẹ y đã a hoc trò nhá sau mát năm vào truáng đã bá xa, vát tôi hàng trăm cây sá. Cuác sáng là váy, luát cáa đát trái, nguái ta tháng báo "Trá khôn ra, già thì lú lán."

Trong vòng hai năm, máy cô bé tôi gáp á tráng hác nay đã bác vào ngáng cáa Đái-hác, vái ánh mát tá-tin và hánh đán vì đã vách cho mình mát táng lai tái đáp nái xáng ái. Theo đúng nháng ngành chuyên môn mà các cháu đã chán. Có đáa thì vào ngành Pharmacist, có cháu theo hác Bussines.

Khi qua Má nguái ta hác áy báng Ph.D, MD, v.v... Còn tôi tá ngày qua đây đã nhán nháng mánh báng mà tôi cát ká, đó là tát nghiáp mát năm á truáng Occupation Harbor, báng ESL và nháng tám giáy khen tháng vá giái ái viát truyán do các nhà báo trao táng.

Bây giá, náu có ai hái thái-gian nào á Má mà tôi hánh-phúc nhát? Tôi sá ká "Tôi thích nhát là nháng ngày đác ôm cáp đi hác đái mai truáng College". Nái đây đã cho tôi nhiáu niám vui, hy-váng và đác hác hái hiáu biát thêm nhiáu đáu mà tôi cháa há biát vá nác Má.

Đáng thái cũng xin mán vài dòng nái đây đá gái mát lái nhán nhá đán các cháu khi bát đáu hái nháp vào xá sá này: Đáng sá sát dù ván liáng sinh ngá còn yáu kém. Hãy tá tin, cá-gáng bác nháng bác thát váng chác, dù có khó khăn phái váa hác váa làm. á tráng College, nái đây là nán táng váng vàng đá đáo táo học sinh trác khi muán bác lên Đái-hác. Hãy chán mát táng lai tát đáp cho bán thân, rái sau đó mái có cá hái giúp ích cho xã hái đá trá án đát nác đã má rộng vòng tay cáu giúp mình.